

REVISIÓ JUNY 2008

INFODOC.07 PROJECTES D'ACTIVITATS

- Atribucions del projectista**
- Responsabilitats del tècnic municipal**

Primera edició setembre 2005

ÍNDIX

1.- ATRIBUCIONS DE DIFERENTS PROFESSIONALS PER A SIGNAR LA DOCUMENTACIÓ TÈCNICA DE PROJECTES D'ACTIVITATS.....	1
1.1.- ANTECEDENTS	1
1.2.- EL PROJECTE D'ACTIVITATS, CONTINGUT.....	2
1.4.- COMPETÈNCIES DELS PROFESSIONALS DE LES ENSENYANCES NO TÈCNIQUES EN PROJECTES D'ACTIVITATS	12
1.5.- COMPETÈNCIES DELS PROFESSIONALS DE LES ENSENYANCES TÈCNIQUES: ARQUITECTES I ARQUITECTES TÈCNICS	15
1.6.- LA JURISPRUDÈNCIA DELS TRIBUNALS	19
1.7.- CONCLUSIONS.....	23
2.- RESPONSABILITAT DELS TÈCNICS MUNICIPALS EN LA QUALIFICACIÓ DE LES ATRIBUCIONS DELS PROFESSIONALS.....	25
2.1.- OBLIGACIÓ DE L'ADMINISTRACIÓ DE COMPROVAR LA IDONEÏTAT DELS PROFESSIONALS QUE SIGNEN LA DOCUMENTACIÓ TÈCNICA DE LLICÈNCIES.....	25
2.2.- LES ORDENANCES MUNICIPALS PODEN REGULAR ELS PROFESSIONALS COMPETENTS.....	32
2.3.- LES LLICÈNCIES ATORGADES EN BASE A PROJECTES SIGNATS PER TÈCNICS NO COMPETENTS	44

1.- ATRIBUCIONS DE DIFERENTS PROFESSIONALS PER A SIGNAR LA DOCUMENTACIÓ TÈCNICA DE PROJECTES D'ACTIVITATS

1.1.- ANTECEDENTS

Un dels principals problemes que ha plantejat la nova normativa catalana d'activitats, com abans ja havia plantejat el reglament estatal d'activitats molestes, insalubres, nocives i perilloses, Decret 2414/1961, de 30 de novembre, ha sigut la indeterminació dels termes en que s'expressa, i que ha fet dubtar a les persones que han d'aplicar-la, i també a la jurisprudència, en la correcta interpretació dels termes, la qual cosa ha donat lloc a situacions contradictòries.

A Catalunya els requisits per a sol·licitar i obtenir llicències d'activitats es troben actualment regulats a la Llei 3/1998, de 27 de febrer, d'Intervenció Integral de l'Administració Ambiental (en endavant LIIAA) desenvolupat pel Decret 136/1999, de 18 de maig, pel qual s'aprova el Reglament general de desplegament de la LIIAA (en endavant el Reglament)

Segons l'article 1 del Reglament el seu objecte és:

“desenvolupar el sistema d'intervenció administrativa de les activitats susceptibles d'afectar el medi ambient, la seguretat i la salut de les persones establert per la Llei 3/1998, de 27 de febrer, de la intervenció integral de l'Administració ambiental”

Aquesta normativa es caracteritza per buscar una millora en el medi ambient i la seguretat i salut de les persones, i per això regula varis aspectes de les activitats que es desenvolupen a Catalunya i que classifica, segons l'impacte ambiental, en aquelles que necessiten autorització ambiental (arts. 11 i ss. de la LIIAA), llicència ambiental (arts. 24 i ss.) i simple comunicació (art. 41)

La Llei i el Reglament busquen, doncs, sota una cobertura ambiental, realitzar un control dels centres o establiments i les seves instal·lacions per a comprovar la seva adequació a la normativa.

Aquest és també el criteri de la normativa comunitària de la que la LIIAA és desenvolupament (Directiva 96/61/CE), la legislació estatal en la matèria (Llei 12/2002, de 1 de juliol i Reial Decret Legislatiu 1302/1986 de 28 de juny) que es constitueixen com a legislació bàsica en tot l'Estat, i la legislació de les diferents comunitats autònomes.

En els apartats posteriors analitzarem quins són els “tècnics competents” o la “persona legalment habilitada” segons la terminologia de la normativa per a signar la documentació tècnica d'un projecte d'activitats.

1.2.- EL PROJECTE D'ACTIVITATS, CONTINGUT.

La LIAA classifica les activitats, segons la seva incidència en el medi ambient, la seguretat i la salut, en aquelles que requereixen autorització ambiental (Annex I), les que requereixen llicència ambiental (Annex II) i les que precisen comunicació (Annex III)

1.2.1.- Autorització Ambiental

“Art. 14. Sol·licitud

1.- La sol·licitud d'autorització ambiental ha d'anar acompanyada de la documentació següent:

- a) *El projecte bàsic, **signat per un tècnic o tècnica competent**, amb informació detallada sobre:*

Primer. L'activitat projectada i, específicament, la descripció de les instal·lacions, els processos, les matèries primeres i auxiliars, l'energia i els productes.

Segon. Les emissions de la instal·lació en l'aire, l'aigua i el sòl, els tipus d'elements i compostos que poden emetre's i les quantitats estimades de cadascun d'aquests.

Tercer. Les tècniques de prevenció i reducció de les emissions.

Quart.- Les tècniques i les mesures de gestió dels residus generats.

Cinquè.- Els sistemes de control de les emissions.

Sisè.- El medi potencialment afectat.....”

1.2.2.- Llicència Ambiental

“Art. 27. Sol·licitud

1.- La sol·licitud ha d'anar acompanyada de la documentació següent:

- a) ...

- b) *El projecte bàsic, signat per una persona tècnica competent, amb informació suficient sobre:*

Primer.- Descripció de l'activitat, amb indicació de les fonts de les emissions i el tipus de magnitud d'aquestes.

Segon.- Incidència de l'activitat en el medi potencialment afectat.

Tercer.- Justificació del compliment de la normativa sectorial vigent.

Quart.- Les tècniques de prevenció i reducció de les emissions.

Cinquè.- Les mesures de gestió dels residus generats.

*Sisè.- Els sistemes de control de les emissions”
(...)*

El Reglament de desenvolupament descriu millor els projectes tècnics en els casos d'autorització i llicència ambiental i defineix el projecte bàsic com:

“Document tècnic, subscrit per persona legalment habilitada, que defineixi de manera necessària i suficient la localització de les obres i les instal·lacions i el medi afectables per a la implantació i l'exercici d'alguna o algunes de les activitats compreses en els annexos I, II i III d'aquest Reglament.”

Segons l'article 58

“El projecte bàsic que ha d'acompanyar la sol·licitud d'autorització ambiental o de llicència ambiental ha d'anar **signat per un tècnic o tècnica competents, ha d'estar visat pel col·legi professional corresponent** i ha de contenir informació detallada sobre tots i cadascun dels aspectes que segons la tipologia d'activitats els pertocui i que es fixen en els articles 59 a 66 d'aquest Reglament”

“Art. 60. Dades generals.

Tots els projectes han de contenir informació suficient sobre els aspectes següents...

Tercer: Dades de l'activitat:

- a) Classificació de l'activitat o les activitats que es projecten d'exercir en el centre o establiment, segons annexos d'aquest Reglament.*
- b) Breu descripció de l'activitat o activitats projectades.*
- c) Calendari previst d'execució del projecte i de la data d'inici de l'activitat.*

Quart. Dades d'energia:

- a) Tipus d'energia i procedència.*
- b) Potència nominal.*

- c) *Consum anual.*
- d) *Instal·lacions i, si escau, tipus i capacitat d'emmagatzematge.*

Cinquè. Medi potencialment afectat:

- a) *Delimitació de l'espai físic (àmbit territorial) afectable per a tots i cadascun dels focus emissors de contaminació i la qualificació urbanística d'aquests espais....”*

Els articles 61 a 65 es refereixen a activitats concretes

“Article 66 Dades comunes

Atenent les característiques de l'activitat pel que fa a les seves emissions, generació de residus, energia, matèries i substàncies utilitzades o produïdes i altres aspectes que són objecte d'avaluació als efectes d'aquest Reglament, el Projecte bàsic que ha d'acompanyar la sol·licitud d'autorització o de llicència ambiental ha de preveure les dades generals i específiques del projecte amb les dades que, segons s'escaigui, s'estableixen a continuació:

A) Emissions a l'atmosfera.

1) Dades sobre emissions de fums i gasos en xemeneies

a) Detall de cada focus emissor on s'especifiqui:

- *Ubicació.*
- *Procés associat al focus i les matèries primeres i, si s'escau, combustible utilitzat i consum.*
- *Característiques físiques del focus emissor i, específicament, si escau:*
- *Forma, alçada i diàmetre de la xemeneia.*
- *Punts de presa de mostres amb descripció gràfica de les boques de mostreig.*
- *Equipament de la plataforma de treball.*

b) Sistemes de tractament dels fums i gasos originats amb especificació de:

- *Tipus de mesures, equips i les seves característiques.*
- *Eficàcia de cada mesura.*
- *Sistema de manteniment i de control dels equips.*

c) *Característiques de les emissions:*

- *Relació de contaminants emesos, amb indicació de la concentració i emissió màssica.*
- *Cabal o velocitat i temperatura dels gasos de sortida.*
- *Hores emissió/dia.*
- *Dies emissió/any.*

d) *Autocontrol de les emissions:*

- *Sistemes d'autocontrol, especificant:*
- *Procediment de calibratge i freqüència.*
- *Sistema de manteniment dels equips.*
- *Registre i comunicació de les dades.*
- *Equips, amb les característiques dels analitzadors.*
- *Mètodes de mesura, escala i precisió.*

2) *Dades sobre les emissions de fums i gasos en torxes de seguretat:*

- *Descripció de les situacions que en provoquen el funcionament i la previsió del temps de funcionament en h/dia i d/any.*
- *Origen, caracterització i cabals màssics de les substàncies canalitzades.*

3) *Dades sobre les emissions difuses:*

- *Descripció i ubicació dels focus i del procés que les genera.*
- *Caracterització de les emissions i estimació de la seva magnitud en t/any.*
- *Mesures per reduir la seva generació i confinament.*

4) *Dades sobre emissions de soroll i vibracions:*

- *Ubicació dels focus i breu descripció del procés que les genera.*
- *Nivells d'emissió en origen de cada focus.*
- *Projecte d'aïllament amb detall de la seva instal·lació i càlcul de rendiment.*
- *Nivells estimats d'immissió a l'exterior, o, si s'escau, als locals confrontants, i relació amb els valors guia fixats per la normativa d'aplicació.*

B) Emissions d'aigües residuals:

- a) *Detall de cada focus de generació d'aigües residuals i del procés que les origina on s'especifiqui:*
  - *Caracterització i cabal en l/dia i m3/any.*
  - *Sistema de recollida i evacuació (xarxa interna de clavegueram).*
- b) *Balanç d'aigües.*
- c) *Característiques dels efluents que es destinen a abocament incloses les aigües sanitàries i pluvials (analítica i cabals), i especificació del medi receptor (xarxa de clavegueram, llera pública, mar, aigües subterrànies, subsòl).*
- d) *Sistemes i unitats de tractament, en cas de disposar d'instal·lacions de tractament; especificar-ne:*
  - *Descripció detallada de les instal·lacions que compregui: càlculs hidràulics de dimensionament, equips instal·lats i mesures de seguretat per evitar abocaments accidentals.*
  - *Sistema de tractament.*
  - *Sistema de control de la qualitat dels efluents abocats i punts de presa de mostres.*
  - *Característiques analítiques de les aigües abocades i els cabals d'abocament associats diaris i volum anual.*
- e) *Punts d'abocament identificats amb coordenades UTM.*

C) Generació de residus:

- a) *Detall de cada focus de generació de residus i breu descripció del procés que els origina on s'especifiqui:*
  - *Caracterització, tipologia segons el CRC i producció en kg/dia i t/any per a cada tipologia.*
  - *Tècniques emprades per a la seva reducció en origen.*
- b) *Detall de les instal·lacions de gestió interna dels residus i especificació sobre:*
  - *Sistema de recollida.*
  - *Sistema d'emmagatzematge.*
  - *Sistema de lliurament per a la seva gestió externa.*
  - *Destinació final prevista per a cada tipologia de residus".*

1.2.3.- Comunicació.

Segons la LIIAA

“Art. 41. Activitats sotmeses a comunicació.

2. S’ha de determinar per reglament, i atenent la tipologia de les activitats, la documentació que acompanya la comunicació, que, en tot cas, ha de comprendre:

- a) La descripció de l’activitat mitjançant el projecte tècnic o la documentació tècnica.*
- b) La certificació tècnica acreditativa de que les instal·lacions i l’activitat compleixen tots els requisits ambientals exigibles i d’altres requisits preceptius, d’acord amb la legislació aplicable per al compliment dels objectius d’aquesta llei”*

Segons el Reglament de desenvolupament de la LIIAA

“Article 73 Activitats sotmeses a comunicació

73.1 Per a l’exercici d’una activitat compresa a l’annex III d’aquest Reglament, emparada per la corresponent llicència urbanística si és preceptiva, el titular ha de presentar amb una antelació mínima d’un mes a la data del seu inici una comunicació a l’ajuntament del municipi en què es pretengui implantar l’activitat, acompanyada de la documentació següent:

- a) Descripció de l’activitat mitjançant el projecte tècnic o la documentació tècnica.*
- b) La certificació tècnica acreditativa que les instal·lacions i l’activitat compleixen tots els requisits ambientals exigibles i altres requisits preceptius, d’acord amb la legislació aplicable.*

73.2 En el cas que l’activitat compresa en l’annex III d’aquest Reglament inclogui abocament d’aigües residuals a la llera pública o al mar, queda sotmesa al règim d’autorització d’abocaments que es regula per a les activitats de l’annex II.2 d’aquest Reglament.

Article 74. Classificació de les activitats

Als efectes d'aquest Reglament, les activitats de l'annex III es classifiquen en:

- a) Activitats industrials, incloses les productores d'energia i mineria i les d'alimentació, excepte les codificades amb els números 4.14; 7.9 i 7.10.*
- b) Ramaderes.*
- c) Activitats d'emmagatzematge, comercials i d'hosteleria.*
- d) Tallers.*
- e) Establiments públics i d'espectacles.*

Article 75. El projecte tècnic

*75.1 A la comunicació, s'hi ha d'adjuntar un projecte **subscrit per un tècnic competent** quan es tracti de les activitats classificades en el grup a) de l'article anterior.*

75.2 El contingut mínim del projecte tècnic és el següent:

A) Dades bàsiques de l'empresa i del centre o l'establiment.

B) Memòria justificativa amb informació suficient sobre:

- a) Descripció de l'activitat projectada amb expressió de les instal·lacions, els consums d'aigua, combustible i energia, les matèries primeres i els productes.*
- b) Focus emissors amb expressió de la seva ubicació, característiques i caracterització de les emissions.*
- c) Generació de residus amb expressió de la seva caracterització, producció estimada i destinació prevista.*
- d) Tècniques de prevenció i sistemes de control de les emissions.*
- e) Sistemes de depuració i correcció.*

C) Informació gràfica amb:

- a) Plànol d'emplaçament.*
- b) Plànol detallat de les instal·lacions.*

D) Descripció del medi potencialment afectat per les emissions.

Article 76. La documentació tècnica

76.1 Per a les activitats del grup b), s'ha d'adjuntar a la comunicació la documentació tècnica amb el contingut mínim següent:

A) Informació sobre les característiques de l'activitat:

- *Activitats de cria intensiva: cal especificar l'emplaçament i l'espècie animal, la capacitat i el nombre de places per a cada espècie i el tipus o classificació de l'explotació segons la seva orientació productiva, amb descripció del procés.*
- *Activitat qualificada de nucli zoològic i centres de cria o d'experimentació: cal especificar el tipus d'activitat, l'emplaçament i la superfície dels locals d'allotjament.*

B) *Pla de gestió de les dejeccions ramaderes i dels residus generats on se n'especifiqui la descripció, la quantitat generada, l'aplicació, el tractament i les característiques i capacitat dels sistemes d'emmagatzematge.*

76.2 Per a les activitats de l'annex III dels grups c), d) i e), s'ha d'adjuntar a la comunicació la documentació tècnica amb el contingut mínim següent:

- a) *Informació de l'empresa i de l'establiment.*
- b) *Informació gràfica.*
- c) *Informació descriptiva.*

76.3 La documentació tècnica ha d'anar signada per un tècnic competent.

Article 77. La certificació tècnica

La certificació tècnica que acredita davant l'ajuntament que les instal·lacions i l'activitat compleixen els requeriments legals exigibles s'ha de referir, com a mínim, als aspectes següents:

- a) *Que les instal·lacions i l'activitat s'ajusten al projecte o, si s'escau, a la memòria tècnica presentada.*
- b) *Que s'han efectuat els mesuraments, les anàlisis i les comprovacions necessaris per verificar el compliment dels nivells d'emissió i d'altres normes i prescripcions tècniques de compliment obligatori, i cal especificar els resultats obtinguts, tant en matèria de medi ambient com de prevenció d'incendis i protecció de la salut.*

Article 78. Expedició de la certificació

78.1 La certificació tècnica, l'ha d'expedir un tècnic competent o una entitat col·laboradora de l'Administració degudament autoritzada.

En el cas que sigui preceptiva la direcció per un tècnic competent de l'execució del projecte, el tècnic director expedeix la certificació tècnica en l'aspecte referit a l'apartat a) de l'article 77.

78.2 La certificació expedida per una entitat col·laboradora de l'Administració pot ser comprovada pels serveis tècnics municipals abans del transcurs del termini d'un mes, i si la comprovació és favorable, es pot iniciar l'exercici de l'activitat.

78.3 En el cas que de les actes de comprovació realitzades pels serveis tècnics municipals en resulti una discrepància substancial amb la certificació que acompanya la comunicació, l'ajuntament emetrà resolució:

- a) Respecte a l'inici de l'activitat.*
- b) Respecte a l'actuació de l'entitat col·laboradora."*

De tot l'indicat resulta que a Catalunya un projecte tècnic per a l'obtenció d'una llicència d'activitats requereix una sèrie de coneixements sobre instal·lacions, processos, energia, contaminació..., tots ells vistos des d'un punt de vista mediambiental i de seguretat i salut de les persones, però no limitats al mediambient com a procés biològic o químic, o la salut de les persones com a objecte d'estudi de malalties, sinó com a béns que cal protegir i defensar de les ingerències humanes, intentant que les activitats industrials impliquin un mínim atac al mediambient, la salut i la seguretat. Així resulta de l'article 1 de la LIIAA quan en defineix l'objecte de la llei: **"establir el sistema d'intervenció administrativa de les activitats susceptibles d'afectar el medi ambient, la seguretat i la salut de les persones, en l'àmbit territorial de Catalunya"**

Amb aquesta finalitat la llei obliga a aplicar les millors tècniques disponibles entenent per millors tècniques **"les tècniques més eficaces per a assolir un alt nivell general de la salut de les persones i de la seguretat"** (art. 4)

I la salut de les persones és objecte d'estudi per altres branques de la ciència, com són la medicina, farmacologia, etc., ciències aquestes però que estan mancades dels coneixements necessaris en processos, instal·lacions o energia per a redactar projectes derivats de les activitats.

Tota la LIIAA i el Reglament de desenvolupament tracten sobre aspectes tècnics: elements tècnics per a reduir la producció de residus o per evitar risc de contaminació (art. 6 del Reglament), la millor tècnica disponible (art 4 de la LIIAA)....Tots ells elements tècnics per a evitar contaminacions o per reduir-la mitjançant mesures correctores.

Una nova prova de que la LIIAA no és una legislació que tingui per objecte el medi ambient o la salut sinó que considera que aquests són béns finals a protegir és que aquesta llei deixa sense aplicació a Catalunya el Reglament d'activitats molestes, insalubres, nocives i perilloses, aprovades pel Decret 2414/1961, de 30 de novembre (Disposició Addicional sisena). I ho fa perquè es refereix al mateix objecte, la normativa que regula els processos productius i la seva incidència en el medi.

Així, el Reglament estatal de 1961 establia:

“Art. 1.- Objecte del reglament.

El present reglament... té per objecte evitar que les instal·lacions, establiments, activitats, indústries o magatzems siguin oficials o particulars, públics o privats a tots els que s'aplica indistintament en el mateix la denominació d'activitats, produeixin incomoditats, alterin les condicions normals de salubritat i higiene del medi ambient i ocasionin danys a les riqueses pública o privada i impliquin riscos greus per a les persones o els béns”

La LIIAA, en el mateix sentit, i centrant-nos en les activitats de l'annex III, exigeix (art. 41) que, a més de la descripció de l'activitat, s'aporti una *“certificació tècnica acreditativa que les instal·lacions i l'activitat compleixen tots els requisits ambientals exigibles, i d'altres requisits preceptius, d'acord amb la legislació aplicable per al compliment dels objectius d'aquesta llei”*

Per tant, la documentació que cal aportar no es refereix només al projecte tècnic de l'activitat, sinó a un certificat tècnic que acrediti que tant l'activitat com les instal·lacions a compleixen no només els requisits ambientals exigibles, sinó també els *“altres requisits preceptius”*

El projecte tècnic (art. 75 del Reglament) i la certificació tècnica (art. 77 del Reglament) són dos documents complementaris.

En el primer s'ha de descriure l'activitat, de manera tècnica. L'article 5 del Reglament defineix el projecte com a *“document tècnic”*, i que ha d'expressar *“de manera necessària i suficient la localització, les obres i les instal·lacions i el medi afectables per a la implantació i l'exercici d'alguna o algunes de les activitats”*

La suficiència que exigeix la normativa no permet limitar-lo a una simple descripció de la seva ubicació, indicant on es troba cada instal·lació, caldrà descriure, com a mínim, que s'adequa a la normativa de tota mena que els hi és aplicable, tot i que la legalització de les instal·lacions seguirà un procediment administratiu diferent i no és aquest projecte el medi previst per a aconseguir aquesta finalitat.

Així, encara que la normativa no ho exigeix de manera expressa, la “suficiència”, que no cal negar que és un terme jurídic indeterminat que s’haurà de considerar en cada cas concret, s’ha de relacionar amb la condició tècnica del projecte, per la qual cosa la combinació de varis articles de la LIIAA i del Reglament que la desenvolupa ens permeten concloure que el contingut del projecte ha de ser descriptiu, però tècnic, i per tant ha de tenir en compte la normativa d’aquesta naturalesa que és aplicable a les obres i a les instal·lacions. Normativa que requereix uns coneixements específics.

En el segon document exigít, el certificat, el tècnic acredita que l’activitat i les instal·lacions acompleixen la normativa aplicable. Es encara més clar, doncs, que per a la seva signatura són necessaris coneixements específics sobre les instal·lacions i sobre la normativa i reglamentacions tècniques aplicables (Reglament Electrotècnic de Baixa Tensió, Instrucció ITC-BT-28, totes les disposicions legals relatives a la seguretat i higiene en el treball....) que precisen un coneixement molt específic.

Tot això, es clar, sens perjudici de que els municipis hagin fet ús de la facultat de l’article 41 de la LIIAA i hagin substituït el règim de comunicació per a determinades activitats de l’annex III per un règim de llicència d’obertura amb requisits més senzills i flexibles.

1.4.- COMPETÈNCIES DELS PROFESSIONALS DE LES ENSENYANCES NO TÈCNiques EN PROJECTES D’ACTIVITATS

En cap moment es detalla ni en la LIIAA ni en el seu Reglament de desenvolupament quin és aquest tècnic competent que ha de signar la documentació, la qual cosa no implica una potestat per a tots els professionals, siguin del nivell educatiu que siguin i siguin de la branca de coneixements que siguin, per a signar projectes. Només el Reglament (art. 5) estableix que ha de ser persona “*legalment habilitada*”

Ni la LIIAA ni el Reglament no estudien a fons què s’entén per “tècnic competent”, i no fa més especificacions perquè és una altra la normativa que determina les competències i atribucions dels diferents professionals.

En primer lloc sembla clar que la signatura d’aquests projectes l’ha de realitzar un titulat amb estudis universitaris de primer o de segon cicle. No ha plantejat dubtes ni a la doctrina ni a la jurisprudència que les persones que, tot i tenint coneixements en una o en varies de les diferents matèries que concorren en un centre de treball, no han cursat uns estudis suficients per a projectar i comprovar tot el procés en el seu conjunt estan mancades de la capacitat per a projectar.

A més, la llei exigeix que el projecte estigui visat, per la qual cosa haurà de formar part d’un col·legi professional, entès com una corporació de dret públic que, d’acord amb l’establert en la normativa i dins els límits fixats en aquesta i en la jurisprudència que se’n deriva, realitza el control de la condició de titulat col·legiat de l’autor del treball i un cert control del seu contingut.

Per tant, hem de limitar la condició de tècnic competent als titulats universitaris de primer o segon cicle que estiguin integrats en un col·legi professional que pugui visar el projecte.

En aquest sentit no es pot negar que, entès com fa la jurisprudència el terme “projecte” com a equivalent a “treball” o “planificació” els llicenciats en les diferents branques poden fer projectes.

En la Sentència del Tribunal Suprem, Sala del Contenciós Administratiu, de 17 de març de 1999 el Col·legi d'Enginyers de Monts i el d'Enginyers Tècnics Forestals varen impugnar el Reial Decret 693/1996, de 26 d'abril, pel que s'aprovaven els Estatuts del Col·legi Oficial de Biòlegs.

S'impugnava, en concret, l'article 5.10 que permetia al Col·legi de Biòlegs efectuar “*els reconeixements de signatura o el visat dels projectes realitzats pels Biòlegs en l'exercici de la seva professió*” i els recurrents manifestaven que el terme “projecte” s'ha de limitar al camp de la tècnica.

El Tribunal Suprem va considerar que això no és així i que limitar el terme “projecte” a aquells que es refereixen a obres d'arquitectura o enginyeria és molt parcial. I que les funcions dels professionals de la biologia poden requerir, en la seva traducció a la vida real, d'un projecte previ a la seva realització.

“A títol d'exemple, això és així i no pot deixar de ser-ho, en àmbits tals com el control d'infeccions i plagues, conservació d'aliments, planificació de recursos naturals, etc... **Resulta obvi dir que la potestat de projectar quedarà reduïda al camp de la seva pròpia funció i, dins d'aquesta, a aquelles parts del projecte que estiguin relacionada amb la mateixa.** I això és el que amb claredat vol indicar el mateix precepte impugnat quan es refereix al visat de projectes realitzats pels Biòlegs “en l'exercici de la seva professió”; no, per tant, fora de la mateixa.”

Per tant els biòlegs, els químics, els llicenciats en ciències ambientals, els metges, els historiadors i la resta de professionals poder signar projectes, entesos com a sinònims de “programa o pla” sempre que es limitin a la seva professió, com no podria ser d'altra manera: Un economista podrà realitzar un projecte d'adequació d'una empresa a una normativa comptable, un advocat un projecte d'adequació d'una societat a una normativa concreta....

Determinat, doncs, que els llicenciats poden projectar, en el sentit que poden fer un programa o treball escrit en l'exercici de la seva activitat, cal determinar quines són les seves limitacions, que estableix el mateix Tribunal Suprem al dir “*que la potestat de projectar quedarà reduïda al camp de la seva pròpia funció i, dins d'aquesta, a aquelles parts del projecte que estiguin relacionades amb la mateixa*”. I com hem demostrat la LIIAA no es refereix al mediambient i la salut com a objecte, sinó com a béns finals a protegir, i per tant les professions que tenen relació directe amb ambdós elements tenen un camp d'actuació que no és el requerit per a elaborar els projectes que es defineixen en la LIIAA.

I en aquest sentit, també cal efectuar un estudi del terme “tècnic competent” que utilitza la LIIAA.

El primer d'aquests mots ja limita, per se, la branca dels professionals. Han de ser tècnics, i per tant, es limita als títols qualificats com a tècnics pel ministeri d'educació i ciència: arquitectes i enginyers, en la majoria de casos. Quan la normativa es vol referir a altres branques utilitza mots com ara “professionals”, molt més genèrica, “licenciats”....

En aquest sentit està vigent el Decret 148/69 de 13 de febrer de Denominacions de Tècnics de Graus Superior i Mitjà i especialitats d'aquests, del Ministeri d'Educació i Ciència, sobre ensenyances tècniques que considera com a tals, en el seu grau superior: l'arquitectura i les diferents enginyeries (aeronàutica, agrònoma, de camins, industrial, de mines....) i com a tècnics de grau mig l'arquitectura tècnica i les enginyeries tècniques de les diferents branques (enginyeria tècnica aeronàutica, enginyeria tècnica agrícola, enginyeria tècnica forestal, enginyeria tècnica industrial ...). Les noves titulacions acadèmiques universitàries nascudes des de la data del Decret i que són resultats d'escissions de les diferents enginyeries s'han també considerat sempre com a ensenyances tècniques

Fixada amb claredat aquesta limitació, la LIIAA no vol entrar a determinar quins són els tècnics que poden projectar en l'àmbit de la Llei 3/1998. Són prop de seixanta les titulacions tècniques reconegudes pel Ministeri d'Educació i Ciència, i la LIIAA no pot realitzar una determinació de quins d'aquests tècnics poden o no signar projectes de legislació ambiental. I més quan una jurisprudència no sempre unitària ha d'anar perfilant dia a dia les atribucions de cada un d'aquest tècnics. Per això l'esmentada llei s'ha limitat a afegir el terme “competent” al mot “tècnic”, com a sistema per a evitar aquest vidriós i complicat assumpte. Seran altres normes i la jurisprudència que se'n derivi qui delimitarà la competència de cada titulació tècnica.

Queden doncs fora de l'àmbit de la llei les persones que tenint estudis, encara que siguin els més superiors de l'ensenyament, no són considerats tècnics: Els licenciats en ciències socials i jurídiques, en ciències experimentals, en humanitats o en ciències de la salut. Cap d'aquestes licenciats són “tècnics” ni tenen els coneixements tècnics necessaris.

I dins de les titulacions declarades tècniques queden fora de la capacitat de projectar els documents a que es refereix la LIIAA aquells tècnics a qui, pels seus específics estudis, la legislació o la jurisprudència els limita la capacitat d'actuar en assumptes d'aquesta mena.

I amb aquesta afirmació no es dubta en cap moment de la capacitat de la resta de professionals, sinó només que no tenen els coneixements necessaris per a realitzar projectes tècnics perquè la seva formació no s'ha dirigit en el sentit d'estudiar processos productius o industrials, ni els requeriments de les instal·lacions que són necessàries per a desenvolupar-los.

1.5.- COMPETÈNCIES DELS PROFESSIONALS DE LES ENSENYANCES TÈCNiques: ARQUITECTES I ARQUITECTES TÈCNICS

Cal ara plantejar-se la competència d'algunes ensenyances tècniques per a elaborar projectes d'activitats, i en concret dels arquitectes i arquitectes tècnics.

Pel que fa als arquitectes, la legislació relativa a les seves actuacions posa de manifest que les mateixes es basen sempre en la construcció, ja des de les primeres normes de l'època moderna.

Així, segons un Reial Decret de 22 de juliol de 1864

“Art. 5: Els arquitectes poden projectar i dirigir tota classe d'edificis, així públics com particulars, executar amidaments, taxacions i reparacions, així interiors com exteriors en tots ells, i exercir els actes que els convingui relatius a la professió sense cap limitació.”

I la legislació sempre s'ha basat en el criteri de que l'arquitecte és el tècnic competent per a la construcció d'edificis (darrerament la Llei 38/1999, de 5 de novembre, d'ordenació de l'edificació n'és un clar exemple)

Aquest criteri s'ha vist superat en la pràctica i en la jurisprudència per la teoria de l'accessorietat, que permetria al professional que realitza una actuació determinada desenvolupar tota la resta d'actuacions secundàries lligades amb la principal, sempre dins límits.

Això no obstant, en els casos en que s'ha produït un increment d'atribucions per via de jurisprudència, sempre s'ha establert limitacions.

Per exemple, en el tema de les instal·lacions elèctriques, s'ha declarat que l'arquitecte pot realitzar-les com accessoris de l'edificació, però sempre que no siguin d'importància considerable. I mai si es refereix a instal·lacions elèctriques independents:

Així, per exemple, resulta de:

Sentència del Tribunal Suprem de 8 d'abril de 1980

CDO.: *Que se trata en puridad de la delimitación de competencias profesionales en esa zona intermedia de las **funciones complementarias de la edificación** estricta o de la estricta instalación industrial, problema que ha de ser planteado y resuelto a la luz del **principio de la accesoriad cualitativa**, reconociendo tanto a una como otra profesión la capacidad técnica suficiente, conferida por sus respectivos títulos, para concebir y realizar dichas obras complementarias, **cuando de verdad sean accesorias de la obra principal;***

así, de la misma manera que un ingeniero industrial puede proyectar y dirigir un edificio que sea accesorio o complementario de un proyecto industrial, lo que se llaman naves industriales, un arquitecto puede proyectar y dirigir todos los trabajos y obras complementarios de un edificio, tales como calefacción, elevación de agua, ascensores, alumbrado, etc.; ello, así planteado y en el terreno teórico, apenas si es contradicho por las partes litigantes, por ser evidente en nuestro derecho positivo, como derivación de un razonamiento perfectamente lógico y racional; lo que hay que hacer es proyectarlo a las circunstancias concretas del caso

Sentència del Tribunal Suprem de 28 d'octubre de 1974

En un cas d'instal·lacions elèctriques de **“proyectos de alumbrado contratados por la Corporación municipal para vías públicas”**, el Tribunal Suprem va considerar que **era un tema de competència d'enginyers, perquè no es referia a “instalaciones de alumbrado para uso doméstico en viviendas nuevas” que és l'únic punt on pot existir concurrència amb els arquitectes**

Sentència del Tribunal Suprem de 25 de febrer de 1980

Sobre instalación eléctrica de baja tensión en el Museo Provincial de Bellas Artes de Oviedo...proyecto formulado por arquitecto.

Que, en esencia, el problema que se debate en el recurso que se enjuicia, es determinar, si a efectos de lo dispuesto en el Reglamento Electrotécnico para baja tensión, aprobado por D. 2413, de 20 septiembre 1973, e Instrucciones MI BT, que dictadas para su mejor desarrollo fueron aprobadas por Orden del M.º Industria de 31 octubre 1973, los Arquitectos, merecen la consideración de «técnicos competentes», y como tales, pueden redactar los proyectos de instalaciones eléctricas de baja tensión que para su ejecución, requieren aprobación de la Delegación Provincial del M.º Industria.

...Tales específicas atribuciones, las que confiere el título de Ingeniero Industrial, no se pueden entender compartidas, en cuanto a la formulación de proyectos para la ejecución de instalaciones eléctricas, por quienes poseen un título que de modo genérico les atribuye la facultad de proyectar y dirigir las obras de nueva planta de toda clase de edificios, ni verse empeñadas por la permisión que en la tarifa de los honorarios de los Arquitectos, se hace, para incluir en los de coste total de la obra, entre otros conceptos, el de alumbrado eléctrico, que indudablemente justifica la retribución del trabajo de tales técnicos por los estudios y diseños realizados para el mejor o más conveniente alumbrado de un edificio, distribuyendo y programando los puntos de luz y su emplazamiento, pero que no puede servir para atribuirles competencia en la confección de un proyecto de instalación eléctrica de baja tensión

*...No pudiendo invocarse, por último, el D. de 16 julio 1936, ya que, **si bien es cierto que con arreglo al art. 1.º de dicho precepto los Arquitectos son los únicos técnicos competentes para proyectar y dirigir obras de arquitectura**, por lo que al ser las instalaciones eléctricas de una vivienda parte integrante de una obra de arquitectura, el Arquitecto tiene facultad para proyectar y dirigir también dicha parte, sin embargo, si dichos señores Arquitectos son los únicos técnicos competentes para proyectar y dirigir obras de Arquitectura -lo que no negamos-, siendo la instalación de referencia parte de esas obras, no nos explicamos, como, junto a los Arquitectos, están los Ingenieros Industriales para realizar las instalaciones eléctricas en cuestión, con legislación particular y específica al respecto, con lo que se evidencia la falacia de dicho argumento, sin duda, porque **dichas instalaciones no son parte integrante de las obras de Arquitectura, sino instalaciones distintas, si se quiere, complementarias de aquéllas, de ahí que su proyección y dirección se atribuyan a técnicos especializados en la materia, diferentes a los Arquitectos** ínterin dichas instalaciones entran dentro del ámbito del referido Decreto y, en consecuencia, de la Orden Ministerial de 31 octubre 1973, prueba de ello es que los proyectos elaborados por dichos señores Ingenieros han de ser presentados, para su autorización, a las respectivas Delegaciones Provinciales de Industria, al objeto de un control minucioso, eficiente y pormenorizado de su posterior funcionamiento, proyecto a elaborarse por técnico competente, que como se razonó, sólo pueden ser los Ingenieros Industriales, los Peritos Industriales y los instaladores autorizados, precisamente incardinados y dependientes del Ministerio de Industria y de las Delegaciones Provinciales aludidas.*

D'altra banda, pel que fa als arquitectes tècnics, la regulació de les seves atribucions ve establerta a la Llei 12/1986, d'1 d'abril, que regula les atribucions professionals dels arquitectes tècnics i dels enginyers tècnics.

Segons aquesta llei:

"Art. 1

*1.- Els Arquitectes i Enginyers Tècnics, una vegada acomplerts els requisits establerts en l'ordenament jurídic, tindran la plenitud de facultats i atribucions en l'exercici de la seva professió **dins els àmbits de la seva respectiva especialitat tècnica.***

2.- *Als efectes previstos en aquesta Llei es consideren com especialitats cada una de les enumerades en el Decret 148/1969, de 13 de febrer, pel que es regulen les denominacions dels graduats en Escoles Tècniques i les especialitats a cursar en les Escoles d'Arquitectes i Enginyeria Tècnica.*

Art. 2.

1.- *Correspon als Enginyers Tècnics, dins la seva respectiva especialitat, les següents atribucions professionals:*

- a) *La redacció i signatura de projectes que tinguin per objecte la construcció, reforma, reparació, conservació, demolició, fabricació, instal·lació, muntatge o explotació de béns mobles o immobles, en els seus respectius casos, tant com caràcter principal com accessori, sempre que quedin compresos per la seva naturalesa i característiques en la tècnica pròpia de cada titulació...*

2.- **Correspon als Arquitectes Tècnics totes les atribucions professionals descrites en l'apartat primer d'aquest article, en relació a la seva especialitat d'execució d'obres; amb subjecció a les prescripcions de la legislació del sector de l'edificació.**

*La facultat d'elaborar projectes descrita en l'apartat a) es refereix a tota classe d'obres i construccions que, d'acord amb l'expressada legislació, no precisin de **projecte arquitectònic**, als d'intervencions parcials en **edificis** construïts que no alterin la seva configuració arquitectònica, als de demolició i als d'organització, seguretat, control i economia d'**obres d'edificació** de qualsevol naturalesa..."*

L'arquitectura tècnica, que només és d'execució d'obres, permet:

"Art. 3.1.- ...l'organització, realització i control d'obres d'arquitectura, de les seves instal·lacions auxiliars, treballs complementaris de gabinet i economia de la construcció"

De l'establert per la Llei, doncs, resulta que les actuacions dels arquitectes tècnics, s'han de limitar sempre als aspectes de la construcció i, en tot cas, instal·lacions auxiliars de la mateixa manera que els arquitectes.

1.6.- LA JURISPRUDÈNCIA DELS TRIBUNALS

Com hem assenyalat un projecte tècnic per a l'obtenció d'una llicència d'activitats requereix una sèrie de coneixements sobre instal·lacions, processos, energia, contaminació... Tots ells vistos des d'un punt de vista mediambiental i de seguretat i salut de les persones

Coneixements que dubtosament, tot i que caldria efectuar un estudi molt detallat del contingut de cada assignatura de l'actual pla d'estudis, poden obtenir-se en la carrera d'arquitectura i arquitectura tècnica, on només apareixen dos assignatures que poden tenir alguna relació amb les instal·lacions i, de retruc, amb les llicències d'activitats: L'assignatura d'arquitectura "d'acondicionament i serveis" (de 12 crèdits) i d'arquitectura tècnica "d'equips d'obres, instal·lacions i medis auxiliars" (de 6 crèdits), que es dedica a un anàlisi de les característiques, instal·lacions i medis auxiliars per a l'execució de les obres (limitat a instal·lacions relacionades amb l'edificació) i que no semblen suficients per a justificar l'elaboració dels projectes a que ens estem referint.

Per tant inclòs els coneixements d'aquests tècnics en instal·lacions són molt limitats i es refereixen, sembla, a instal·lacions directament relacionades amb el procés constructiu, sigui perquè són necessàries pel procés constructiu sigui perquè són coetànies amb la construcció (instal·lacions elèctriques...) Dubtosament podran acreditar coneixements sobre emissions a l'atmosfera, aigües residuals, residus...

De tot l'indicat resulta que els arquitectes i arquitectes tècnics no seran competents per a redactar els projectes tècnics exigits per a activitats dels annexos I i II on l'exigència de coneixements és molt més important i en relació a activitats de l'annex III s'haurà d'estar a cada cas en concret per saber la complexitat de l'activitat i la seva possible incidència en el medi.

I en aquest sentit cal veure el criteri d'accessorietat jurisprudencial a que ens hem referit i veure si és aplicable al cas de projectes d'activitats.

Cal destacar que a jurisprudència catalana és contrària a l'admissió dels arquitectes i arquitectes tècnics per a elaborar projectes d'activitats.

Stcia. 119/2002 del Jutjat del Contenciós Administratiu núm. 2 de Barcelona.

Referida a una llicència d'activitat de supermercat en base a projecte signat per arquitecte tècnic.

"... La llicència d'activitat constitueix una llicència específica independent de la llicència d'obres o instal·lacions comunes, encara que poden ser concurrents en el temps, i té la finalitat de comprovar que l'establiment aconsegueix els diferents requisits que la normativa vigent pot exigir pel desenvolupament d'una activitat. L'Ajuntament demandat (de Barcelona) en

compliment de les seves facultats de seleccionar el professional que realitzi un projecte específic pot, aplicant el principi d'especialitat abans que el d'accessorietat, exigir uns coneixements professionals que els plans d'estudis i la normativa (la Llei 12/1986 té reservades a les enginyeries i no a l'arquitectura). Per tant, els arquitectes poden en l'actualitat projectar, a més de l'edificació, equipament i elements d'urbanització, les instal·lacions comunes d'un edifici, però de cap manera les instal·lacions específiques d'una indústria o activitat de supermercat, atribucions que només tenen els enginyers i enginyers tècnics, sense que puguin els arquitectes i arquitectes tècnics abastar àrees d'especial coneixement en virtut de que, per encarregar-se del projecte d'obres més important (l'edificació) poden encarregar-se de tots els projectes específics relacionats..”

Stcia. 376/2003, de la sala del Contenciós Administratiu del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya de 30 d'abril de 2003.

En el recurs plantejat davant la sentència anterior, número 119/2002 del Jutjat del Contenciós Administratiu núm. 2 de Barcelona.

“En quant als principis d'accessorietat o complementarietat que s'al·leguen com a infringits ... s'ha de dir que essent l'objecte del projecte una activitat, la de supermercat, no una obra, no es pot parlar d'accessorietat o complementarietat en relació a una “obra” (procés d'edificació) per quant la projecció de l'activitat de supermercat dels autos té la suficient entitat per a exigir un projecte amb substantivitat pròpia, que excedeix d'un complement de l'edificació en la que el supermercat s'ubica. Dit d'altra manera, de l'examen del contingut del projecte denominat “complementari de les instal·lacions” del supermercat, és patent que les instal·lacions que allí es projecten no són les pròpies d'una edificació, sinó d'un supermercat. Per això cauen fora del concepte d'accessorietat o complementarietat respecte de l'edificació de supermercat i, per això, de la competència tècnica dels arquitectes... encara que sigui “merament descriptiu” té per objecte instal·lacions que no són complementàries de l'edificació, sinó pròpies de l'activitat de supermercat...”

Aquest mateix criteri s'ha seguit en sentències del Tribunal Suprem en relació amb la normativa estatal.

Stcia de la secció 4^a de la Sala del Contenciós Administratiu del Tribunal Suprem, de 26 de setembre de 1997.

El tema es referia a un llicència municipal d'obertura i funcionament d'activitat i venda al detall de productes congelats, el projecte de la qual havia estat signat per arquitecte tècnic.

*“.. Ha de tenir-se en compte que la Llei 12/1986, d’1 d’abril, sobre atribucions professionals dels Arquitectes i Enginyers Tècnics, la professió d’arquitecte tècnic és objecte d’un tractament singular (art. 2.2) al marge del general corresponent als enginyers tècnics (art. 2.1.). En ella **es delimita l’àmbit de les seves facultats, en el que es refereix a l’elaboració de projectes, senyalant en primer lloc que han de tenir relació amb la seva especialitat, que no és altra que l’execució d’obres, i concretament de les d’arquitectura, concebuda, segons reiterada jurisprudència, com l’art de projectar i construir edificis i les seves instal·lacions complementàries, incardinades, en el propi sector de l’edificació.***

Per tant, pot parlar-se de la concurrència d’un principi de generalitat d’atribucions professionals als arquitectes tècnics (corresponen als arquitectes tècnics totes les atribucions professionals descrites en l’apartat primer de l’article 2.2. de la Llei 12/1986) i d’un principi d’especialitat en relació a l’especialitat d’execució d’obres), a través del qual es tracta de diferenciar les seves competències de les dels enginyers tècnics. Constitueix una delimitació horitzontal (front la vertical que hi ha entre arquitectes i arquitectes tècnics o enginyers i enginyers tècnics) entre tècnics del mateix nivell de titulació que atent a un criteri qualitatiu, consistent en l’especialitat tècnica amb referència instrumental a les especialitats enumerades en el Decret 148/1969, de 13 de febrer, pel que es regulen les denominacions dels graduats en escoles tècniques i les especialitats a cursar en les escoles d’arquitectes tècnics i enginyeries tècniques (art. 1.2).

En el present cas, es tractava de la sol·licitud de llicència municipal d’instal·lació, obertura i funcionament d’un local destinat a la venda al detall de productes congelats en galeria comercial... Instal·lació que, com va entendre la sentència de primera instància i els actes administratius impugnats, corresponia, per raó d’especialitat i d’acord amb la reiterada Llei 12/1986, al projecte d’un enginyer o enginyer tècnic industrial”

Stcia de la secció 4^a de la Sala del Contenciós Administratiu del Tribunal Suprem, de 24 d’octubre de 1997.

Es refereix a un supòsit de llicència d’activitat, obertura i funcionament per a venda de llibres i magatzem.

El Tribunal reitera els fonaments de la sentència de 26 de setembre de 1997 i afegeix

*“.. **que no és la naturalesa o caràcter del procediment administratiu o de la llicència sinó la concreta actuació tècnica a que es refereix el projecte en relació amb la formació acadèmica la determinant de que es reconegui o no la competència professional necessària a l’aparellador o arquitecte tècnic.** Això, naturalment, sens perjudici de la possibilitat de que existeixin competències compartides o concurrents per a un determinat projecte,...*

Partint dels criteris exposats, resulta decisiu l'examen casuístic o circumstancial de cada projecte, tenint en compte, pel que s'ha dit, que l'important no és tant la naturalesa o el caràcter de la llicència o que es tracti o no d'una activitat qualificada o subjecte al Reglament d'Activitats Molestes, Insalubres, Nocives i Perilloses com l'objecte material del projecte i els treballs previstos, comprovant si poden o no incloure's dins l'especialitat acadèmica d'execució d'obres a que abans s'ha fet referència. **I en el present cas es tracta del projecte tècnic que correspon a la sol·licitud d'una llicència municipal d'activitat, obertura i funcionament per a la venda de llibres a l'engròs, en el que les mesures correctores i els treballs previstos són essencialment de treballs de paleta que no precisen projecte arquitectònic, a més dels complementaris d'electricitat i de pintures i vernissos**, per la qual cosa, en tot cas, és aplicable, com assenyala la sentència de primera instància, el disposat en l'article 4 de la Llei 12/1986 d'1 d'abril, que atent a l'especialitat prevalent, **per la qual cosa, en aquest cas, és idònia la titulació d'aparellador o arquitecte tècnic**"

La sentència, doncs, dóna la raó als arquitectes tècnics perquè no es trobaven amb un projecte d'instal·lacions, sinó d'obres (treballs de paleta) i els complementaris (electricitat, pintura i vernissos), en els quals són totalment competents.

Però tampoc es pot negar una única sentència del Tribunal Suprem en sentit contrari.

Stcia de la secció 5^a de la Sala del Contenciós Administratiu del Tribunal Suprem, de 22 de març de 2002.

Es refereix a una llicència d'obertura de bar-cafeteria i de restaurant d'autoservei que està qualificada com a activitat molesta del Reglament d'activitats molestes, insalubres, nocives i perilloses (reglament que no està en vigor a Catalunya i es troba substituït per la LIIAA)

El projecte, segons la sentència,

"en la seva estructura i organització interna pot ser qualificat com d'escassa complexitat de funcionament, en relació a altres activitats mercantils o industrials, i per tant pot ser controlada la seva instal·lació, explotació i muntatge per un arquitecte tècnic, en funció de les matèries i especialitats que són cursades per aquest tècnics definides en el pla d'estudis de la carrera professional que han de cursar... derivant-se d'això la competència dels arquitectes tècnics per a formular projectes sobre l'activitat d'instal·lació o explotacions d'escassa envergadura estructural..."

Això no obstant, recordem que el procés es basava en un bar a Torrelavega, Cantàbria, sotmès al Reglament d'activitats molestes, insalubres, nocives i perilloses, no a la LIIAA i a Catalunya no té perquè ser aplicable la jurisprudència del Tribunal Suprem en aquest tema, perquè aquí regeix una norma autonòmica, la LIIAA, i, segons l'article 86.4 de la Llei 29/1998, de 13 de juliol, no es pot presentar recurs de cassació contra la infracció de normes autonòmiques. Per tant, és quasi impossible

que el Tribunal Suprem arribi a jutjar un tema de competències dels professionals basant-se en la normativa autonòmica. En tot cas es referirà a assumptes de comunitats autònomes sense normativa específica o en casos del Reglament d'activitats molestes, insalubres, nocives i perilloses, aprovades pel Decret 2414/1961, de 30 de novembre, normativa estatal no aplicable a Catalunya.

La jurisprudència del Tribunal Superior de Justícia té la darrera paraula en aquest tema de normativa autonòmica i, de moment, ha negat la competència als arquitectes i arquitectes tècnics per a elaborar aquesta mena d'actuacions.

1.7.- CONCLUSIONS

- La Llei i el Reglament busquen, sota una cobertura ambiental i de defensa de la salut de les persones, realitzar un control dels centres o establiments i les seves instal·lacions per a comprovar la seva adequació . Regula varis aspectes de les activitats que es desenvolupen a Catalunya i que classifica, segons l'impacte ambiental, en aquelles que necessiten autorització ambiental (arts. 11 i ss. de la LIIAA), llicència ambiental (arts. 24 i ss.) i simple comunicació (art. 41)
- Un projecte tècnic per a l'obtenció d'una llicència d'activitats requereix una sèrie de coneixements sobre instal·lacions, processos, energia, contaminació
- En cap moment es detalla ni en la LIIAA ni en el seu Reglament de desenvolupament quin és aquest tècnic o tècnica competent que ha de signar la documentació, la qual cosa no implica una potestat per a tots els professionals per a elaborar-la. Només les ensenyances universitàries de caràcter tècnic, enginyeries i arquitectures, són professions competents per a la seva elaboració.
- De l'establert en la legislació d'atribucions dels arquitectes i arquitectes tècnics, de la legislació catalana i de la jurisprudència catalana en resulta que en els temes de llicències d'activitats es considera que no ens trobem amb una llicència complementària de l'edificació, com sí ho podrien ser llicències d'instal·lacions de poca envergadura, sinó amb una llicència independent per a la qual no són competents perquè no cau sota el paraigua de les atribucions indeterminades que s'han pogut adquirir per via d'accessorietat de l'edificació.

- Això no obstant, i en el supòsit que es plantejessin dubtes sobre la idoneïtat dels arquitectes i arquitectes tècnics, tan per a realitzar instal·lacions com per a signar la documentació tècnica per a sol·licitar una llicència d'activitat, cal considerar que ens trobaríem amb una atribució adquirida com a complement d'una activitat d'edificació, i per tant, només en els casos en que ens trobem en actuacions d'escassa entitat i que resultin treballs complementaris a unes obres, enteses, com a actuació d'edificació, poden ser competents aquests professionals.

Es requeriria per tant que concorrin simultàniament els següents requisits:

- a) Actuacions coetànies d'edificació, que són l'àmbit típic d'actuació d'aquests professionals.

L'actuació del projecte d'activitat només es pot realitzar com a actuació complementària d'un altre projecte d'obres realitzada pel mateix tècnic, i sempre que es tracti d'unes obres de tal entitat constructiva i pressupost que demostrin que la llicència d'activitat és un simple complement de les obres.

- b) Actuacions per a les que els arquitectes i arquitectes tècnics puguin acreditar coneixements suficients segons el seu pla d'estudis, per tant, actuacions d'escassa entitat

Només es pot resultar competent per una actuació quan s'acreditin els coneixements suficients per a realitzar-la. I el pla d'estudis serà qui, en principi, haurà d'acreditar els coneixements impartits.

D'això resulta que només en activitats de l'annex III de la LIIAA que siguin d'escassa transcendència en el medi ambient i que es trobin lligades a un procés constructiu dirigit pel mateix tècnic i de les que puguin considerar-se "accessori" poden aquests professionals signar projectes.

Dels requisits indicats dos d'ells són totalment objectius, l'existència d'un projecte d'obres signat pel mateix tècnic i la consideració de que l'activitat es troba en l'Annex III de la LIIAA. El tercer, la seva escassa entitat que faci que es pugui considerar "accessori" de l'obra d'edificació és el que s'haurà de valorar en cada cas pels tècnics municipals competents, sense que hi hagi paràmetres de quantitat, pressupost o d'altra mena que puguin utilitzar-se en termes generals.

Aquest és el criteri dels Serveis Jurídics de l'Àrea d'Acció Professional que, com sempre, sotmetem a qualsevol altra millor fonamentat.

Serveis Jurídics de l'Àrea d'Acció Professional
Juliol de 2005

2.- RESPONSABILITAT DELS TÈCNICS MUNICIPALS EN LA QUALIFICACIÓ DE LES ATRIBUCIONS DELS PROFESSIONALS

Antecedents

Es planteja en el present estudi l'actuació del tècnic municipal en la qualificació de la competència o no dels tècnics que atorguen documents que es presenten a una corporació local.

2.1.- OBLIGACIÓ DE L'ADMINISTRACIÓ DE COMPROVAR LA IDONEÏTAT DELS PROFESSIONALS QUE SIGNEN LA DOCUMENTACIÓ TÈCNICA DE LLICENCIES

2.1.1.- Normativa

Decret de 17 de juny de 1955, Reglament de serveis de les corporacions locals.

Article 9.

"1.- Las solicitudes de licencias se resolverán con arreglo al siguiente procedimiento, cuando no existe otro especialmente ordenado por disposición de superior o igual jerarquía:

*1ª.- Se presentarán en el Registro general de la Corporación, y si se refieren a ejecución de obras o instalaciones, deberá acompañarse proyecto técnico con ejemplares para cada uno de los organismos que hubieren de informar la petición
..."*

Llei 7/1985, de 2 d'abril, de bases de règim local.

Article 21.

"1. El Alcalde es el Presidente de la Corporación y ostenta, en todo caso, las siguientes atribuciones:

...II) Otorgar las licencias cuando así lo dispongan las Ordenanzas"

Reial Decret 2568/1986, de 28 de novembre, reglament d'organització, funcionament i règim jurídic de les entitats locals.

Article 41.

“El Alcalde preside la Corporación y ostenta las siguientes atribuciones:

...9. La concesión de licencias de apertura de establecimientos fabriles, industriales o comerciales y de cualquier otra índole, y de licencias de obras en general, salvo que las ordenanzas o las Leyes sectoriales la atribuyan expresamente al Pleno o a la Comisión de Gobierno”

2.1.2.- Jurisprudència

Sentència de 30 de gener de 1990 del Tribunal Suprem

SEGUNDO.- *La parte actora viene a negar a la Corporación demandada -y a la Administración en general- la posibilidad de que entre a estudiar si un proyecto de obras presentado, debidamente visado por el Colegio Profesional respectivo, está redactado -o no por técnico competente para ello. Para resolver este interrogante lo primero que hay que precisar es el sentido y alcance del **visado colegial ordinario** -que excluye cualquier estudio del urbanístico- cuyo carácter es doble. En primer lugar **es un acto autenticador que viene a constatar que el proyecto es de quien lo firma, es decir de quien suscribe su autoría. En segundo lugar es un acto de control colegial que comprende las siguientes áreas de intervención: titulación del autor del proyecto; colegiación del mismo; ejercicio legítimo de la profesión privada ...; ausencia de incompatibilidades por parte de su autor; y examen del contenido de los proyectos, limitando tal control al cumplimiento de sus exigencias formales o, lo que es lo mismo, a ratificar que el proyecto técnico contiene todos los documentos exigidos para ello.***

TERCERO.- *Así las cosas, el estimar -como hace la parte actora el que la Administración no debe indagar sobre la competencia del autor del proyecto para las obras sobre la que se proyecta su actividad, siempre que tal trabajo haya sido visado colegialmente, equivale a defender el que la Administración debe hacer dejación de funciones que el interés público lo exige, por lo que tal afirmación no puede ser compartida por la Sala. En efecto bastará con recordar el artículo 178.3 del vigente Texto Refundido de la Ley del Suelo, con subsiguiente remisión al artículo 9.º del Reglamento de Servicios de las Corporaciones Locales, para concluir que la Administración -en este caso la Diputación Provincial que va a subvencionar la obra en un tanto por ciento importante- debe asegurar la adecuada realización de la obra, para*

*lo cual el primero de los elementos a estudiar es si el proyecto ha sido redactado por técnico competente, pues si falta tan importante requisito el Ente Público podrá verse obligado a negar la subvención, pues **no debe arriesgar un caudal público cuando la falta de titulación adecuada de quienes firmaron el proyecto puede comprometer su adecuada realización.***

Sentència de 5 de juliol de 1994 del Tribunal Suprem

*«**PRIMERO.-** El Ayuntamiento de Cudillero, en fecha 24 de mayo de 1988, acordó conceder licencia de obras a don Víctor Manuel G. M. (emplazado y no comparecido en este proceso) para la rehabilitación de una vivienda sita en Tolombredo, 14, de Cudillero, con base en un proyecto redactado por un Arquitecto Técnico. Enterado el Colegio Oficial de Arquitectos de Asturias, su Junta de Gobierno acordó recurrir la licencia, presentando el correspondiente Recurso de reposición el 24 julio 1989, que fue desestimado en cuanto al fondo por **el referido Ente Local, quien afirmaba en su acuerdo desestimatorio que no tenía que entrar a analizar si el proyecto técnico, presentado para obtener la licencia, debería o no estar firmado por Técnico Superior, ya que, ostentado el visado colegial respectivo, era suficiente para el Organismo oficial que resolvía.** No conforme con tal decisión, el Colegio de Arquitectos impugna la decisión municipal, solicitando la nulidad del acuerdo otorgando la licencia e imponiendo al Ayuntamiento la obligación de pronunciarse al respecto sobre la competencia del técnico adecuado.*

*.....**TERCERO.-** En cuanto al deber del Ayuntamiento de determinar cuál profesional es el adecuado para firmar el proyecto por el que se concede la licencia, debemos remitirnos a la Sentencia de esta Sala de 27 marzo 1990. En ella se decía que: «siendo una cuestión indiscutida, como no podía ser menos, que por exigencia del artículo 9, regla primera, del Reglamento de Servicios de las Corporaciones Locales, el procedimiento para la concesión de licencias municipales ha de iniciarse con la presentación de la correspondiente solicitud, a la que deberá acompañarse un proyecto, redactado por un técnico competente y visado por el Colegio profesional que corresponda, conforme prevén los artículos 1 y 2 del Decreto 462/1971, de 11 marzo, la cuestión litigiosa queda reducida a determinar si, como los actos impugnados entienden, el Ayuntamiento debe admitir a trámite las solicitudes de licencia que vayan acompañadas de la documentación que ha quedado expresada, sin entrar a discernir acerca de la competencia del técnico autor del proyecto, ya que como se sostiene por la representación del Colegio Oficial de Aparejadores y Arquitectos Técnicos del Principado de Asturias, comparecido en Autos como codemandado el visado llevado a cabo por un Colegio profesional goza de una presunción 'iuris tantum' de legalidad y, consiguientemente, de que ha sido realizado en virtud de competencias legales o, si por el contrario, como estima la parte actora, la competencia del profesional que ha redactado el proyecto deberá ser controlada por el*

Ayuntamiento y no por su propio Colegio. Para decidir sobre el problema así planteado, conviene determinar cuál es el contenido del visado colegial, que constituye una de las funciones atribuidas a los Colegios profesionales por el artículo 5 de la Ley reguladora de los mismos de 13 febrero 1974, modificada parcialmente por la Ley 74/1978, de 26 diciembre, contenido que según opinión unánime en la doctrina y conforme a la práctica colegial comprende los siguientes aspectos: a) identidad y habilitación legal del técnico autor, es decir, que el proyecto es de quien lo firma y que éste es técnico titulado debidamente colegiado, encontrándose en el ejercicio legítimo de la profesión; b) observancia de los reglamentos y acuerdos colegiales sobre ejercicio profesional; y c) corrección e integridad formal de la documentación integrante del trabajo; en concreto por lo que hace al cumplimiento de la normativa sobre especificaciones técnicas y requisitos de presentación, esto es, el visado es un acto colegial de control de la actividad profesional de los colegiados, que en modo alguno puede

invadir la competencia municipal, que al extenderse a donde no alcanza la de los Colegios, debe aquilatar si el autor del proyecto tiene la titulación técnica para elaborar aquél, como una garantía más del actuar administrativo, sin que esta declaración pueda verse desvirtuada por las dificultades para resolver lo que considera un litigio entre profesionales de distinto grado, pues para ello cuenta la Corporación demandada con sus técnicos y si sus dictámenes son genéricos, la solución está en exigirles que expresen con claridad la razón de ciencia y conocimiento de la denegación de la licencia, señalando a qué elementos estructurales o de construcción del edificio afectan las obras que se pretende realizar. La conclusión a que se llega en el fundamento de Derecho que antecede, es que los Ayuntamientos, para otorgar una licencia, deben ponderar si el técnico autor del proyecto posee el grado de titulación necesaria para redactar aquél, sin que el visado del Colegio profesional pueda sustituir el juicio de que ha de emitir la Administración; tal conclusión descansa, además de las razones que han quedado expuestas, en el criterio mantenido por el Tribunal Supremo en una serie de resoluciones que avalan esa doctrina, así las Sentencias de 11 noviembre 1982 y de 11 julio 1984, en la que si bien se afirma que no puede el Ayuntamiento erigirse en elemento decisor de una problema que califica de inexplicable, añade que ello no afecta a la competencia para valorar los elementos aportados por los solicitantes de la licencia, entre los que se encuentra el de la preparación y competencia del técnico que ha elaborado el proyecto, como una de las garantías para asegurar la adecuada realización de la obra (cuarto considerando), y la más reciente de 10 enero 1990, de la que se aportó copia a los autos por la parte actora, en la que, entre otros considerandos, se afirma que para otorgar una licencia que requiera proyecto técnico, debe la Administración examinar si por la preparación académica del profesional se encuentra éste capacitado para formularlo,

careciendo de fundamento la inhibición administrativa y la presunción 'iuris tantum' de ser competente el proyectista, concluyendo que no es conforme a Derecho trasladar a los profesionales o a sus Colegios la decisión sobre la competencia de los técnicos para redactar los proyectos que demande la concesión de una licencia, razones todas las que han quedado expuestas que conducen a la estimación de la demanda».

Sentència del Tribunal Suprem de 24 octubre 1997

PRIMERO.- Constituye el objeto de la presente apelación determinar si debe confirmarse o, como pretende la parte apelante, debe revocarse la sentencia dictada, en su día, por la Sala de lo Contencioso-Administrativo del Tribunal Superior de Justicia de Madrid, que, rechazando la causa de inadmisibilidad propuesta por la representación procesal del Ayuntamiento de Madrid, estima en parte el recurso contencioso-administrativo interpuesto contra el Decreto, de fecha 2 marzo 1990, del Concejal Presidente de Distrito de la Arganzuela de dicho Ayuntamiento que ordenó tener por no presentado el proyecto técnico suscrito por don José Apolinar O. F., aparejador y arquitecto técnico, en el expediente tramitado sobre solicitud de licencia de actividad, apertura y funcionamiento para venta de libros al por mayor y almacén en los números 142-144 de la calle de Toledo de Madrid, por considerar que no estaba suscrito por técnico competente.

El Ayuntamiento apelante, en su escrito de alegaciones, vuelve a propugnar, como hizo en primera instancia, la inadmisibilidad del recurso contencioso-administrativo, aunque sin argumentos adicionales, por lo que la propia argumentación del Tribunal «a quo» recogida en el fundamento jurídico quinto de su sentencia es suficiente para rechazar tal petición, relacionada con la falta de un litisconsorcio pasivo necesario, al no haberse demandado ni emplazado conjuntamente al Colegio Oficial de Peritos e Ingenieros Técnicos Industriales, puesto que no se dilucida un conflicto de atribuciones profesionales entre Aparejadores o Arquitectos Técnicos y Peritos o Ingenieros Industriales, sino la legalidad de un acto de la Administración local que ordena tener por no presentado el proyecto técnico presentado por Aparejador o Arquitecto Técnico en un concreto expediente de licencia de actividad, apertura y funcionamiento para venta de libros al por mayor y almacén.

SEGUNDO.- Las razones por las que se impugna la sentencia de primera instancia, de las que depende la suerte de su recurso, **plantean dos cuestiones: si la Administración municipal puede examinar la competencia o aptitud del técnico que redacta el proyecto exigido para el otorgamiento de la licencia;** y si, en el caso concreto de la licencia de que se trata, el proyecto podía ser redactado por Aparejador o Arquitecto Técnico, como había sido el presentado, o si, como entendía el órgano municipal, aquél era profesionalmente incompetente, y debía serlo necesariamente por Ingeniero o Ingeniero Técnico Industrial.

TERCERO.- En relación con la primera de las cuestiones enunciadas, no cabe duda, como ha tenido ocasión de señalar la jurisprudencia de esta Sala, que corresponde a los Ayuntamientos, al decidir sobre la procedencia del otorgamiento de las licencias, examinar la concurrencia de los requisitos exigidos por el ordenamiento jurídico, entre los que figura que el proyecto requerido haya sido redactado por técnico competente. Dichas Administraciones, con ocasión del ejercicio de las facultades de intervención que les corresponde conforme al régimen jurídico local, tienen una cierta función calificadora de la titulación o de comprobación de la idoneidad legal del técnico redactor de los proyectos que les presentan junto a la solicitud de la correspondiente licencia.

Sentència del Tribunal Suprem de 26 setembre 1997

PRIMERO.- Constituye el objeto de la presente apelación determinar si debe confirmarse o, como pretende la parte apelante, debe revocarse la sentencia dictada, en su día, por la Sala de lo Contencioso-Administrativo del Tribunal Superior de Justicia de Madrid, que desestima el recurso contencioso-administrativo interpuesto contra Decretos de la Alcaldía del Ayuntamiento de Leganés de 15 febrero y 7 mayo 1990, por los que se requirió al solicitante de licencia municipal de apertura y funcionamiento de actividad de venta al por menor de productos congelados (sujeta al Reglamento de Actividades Molestas, Insalubres, Nocivas y Peligrosas), que aportase proyecto de instalación redactado por Ingeniero o Ingeniero Técnico Industrial y visado por el correspondiente Colegio Oficial.

La corporación apelante, en su escrito de alegaciones, realiza una serie de consideraciones en cuanto al régimen de otorgamiento de las licencias municipales de apertura, especialmente en orden a carácter reglado, que la Sala comparte. Pero las auténticas razones de su impugnación, de las que depende la suerte de su recurso, plantean dos cuestiones: si la Administración municipal puede examinar la competencia o facultad del técnico que redacta el proyecto exigido para el otorgamiento de la licencia; y si, en el caso concreto de la licencia de que se trata, el proyecto podía ser redactado por Aparejador o Arquitecto Técnico, como había sido el presentado, o, como entendió la Alcaldía, debía serlo necesariamente por Ingeniero o Ingeniero Técnico Industrial.

SEGUNDO.- En relación con la primera de las cuestiones enunciadas, no cabe duda, como ha tenido ocasión de señalar la jurisprudencia de esta Sala, que corresponde a los Ayuntamientos, al decidir sobre la procedencia del otorgamiento de las licencias, examinar la concurrencia de los requisitos exigidos por el ordenamiento jurídico, entre los que figura que el proyecto requerido haya sido redactado por técnico competente. Dichas Administraciones, con ocasión del ejercicio de las facultades de intervención que les corresponde conforme al régimen jurídico local, tienen una cierta función calificadora de la titulación o de comprobación de la idoneidad legal del técnico redactor de los proyectos que les presentan junto a la solicitud de la correspondiente licencia.

Sentencia del Tribunal Suprem de 11 de juliol de 2001

....TERCERO Toda licencia de obras implica su carácter absolutamente reglado, ya que ha de concederse o denegarse, en su caso, en relación con la adecuación del proyecto de obra presentado a la normativa urbanística vigente aplicable al evento contemplado. Y ello ha de realizarse, a través del trámite administrativo reglado para ello, en el cual la Administración controla que el proyecto de obra ha sido formulado por Técnico competente para ello, con el visado colegial pertinente a tal efecto (art. 9.1 del Reglamento de Servicios) y que el proyecto se ajusta a la normativa urbanística aplicable.

De l'estudi de la jurisprudència i la normativa cal concloure que és unànime en quan a que l'Administració ha de controlar que la persona que redacta un projecte tingui la capacitat tècnica adequada, sense que el visat col·legial supleixi aquesta obligació.

2.2.- LES ORDENANCES MUNICIPALS PODEN REGULAR ELS PROFESSIONALS COMPETENTS

Donada la indefinició sobre quins són els professionals que poden o no signar documentació s'ha plantejat el dubte sobre si poden o no establir-ho les corporacions locals per via d'ordenances.

En aquest sentit la jurisprudència ha respost afirmativament, si bé en una única sentència el Tribunal Suprem.

Sentència del Tribunal Suprem de 23 de febrer de 1988

2.2.1.- Fundamentos del Derecho

PRIMERO.- *Se impugna en este proceso, por el Colegio Oficial de....., el acuerdo de aprobación definitiva, por la Consejería de Política Territorial y Obras Públicas de la Generalidad, de las Ordenanzas Urbanísticas de ....., en los preceptos contenidos en sus arts. 30, números 5, 6, 7 y 36, números 1 y 2. Preceptos que han sido declarados conformes a derecho por el Tribunal «a quo», en la sentencia que nos ocupa, como salvo un pequeño inciso contenido en el n.º 1 de dicho art. 36. Pronunciamiento que ha motivado el presente recurso de apelación al serle desfavorable en su mayor parte.*

SEGUNDO.- *Al iniciar el estudio de la cuestión planteada por el Colegio apelante hay que empezar por borrar todo prejuicio que dimanase de una minusvaloración de este tipo de Ordenanzas, bajo la presión de su emplazamiento en la escala jerárquica del bloque de legalidad de la materia urbanística: arts. 56 y 57.1 de la vigente Ley del Suelo.*

Perjuicio en cierta forma explicable, al llegarse con las modernas Leyes del Suelo y Ordenación Urbana de 1956 y 1976 a una «estatalidad» del Derecho Urbanístico -S. 21 de diciembre 1979, esto es, a un predominio de las directrices por parte de la Administración del Estado, a costa de las competencias de los Municipios, cuyas leyes - art. 76 Ley Municipal de 1877, art. 144 Ley Municipal de 31 de octubre 1935, recortaron las atribuciones de estas Entidades Locales en materia de Ordenanzas, anteriormente amplísimas, como se comprueba repasando las páginas de la Novísima Recopilación, libro VII, título III, donde se recoge una Ley de 1422.

TERCERO.- *Queremos decir, que con el encuadramiento actual de las Ordenanzas Municipales, ni puede pretenderse con ellas desconocer el conjunto de normas superiores a ellas en jerarquía, ni privarles del campo de competencia que les corresponde, en razón de los fines que justifican su existencia y razón de ser.*

...CUARTO.- Ordenanzas amparadas en el poder que para dictarlas se reconocía en el art. 108 de la Ley de Régimen Local de 24 de junio de 1955 y que han venido obteniendo, un reconocimiento generalizado por parte de la doctrina y de la jurisprudencia, muy especialmente en materia de construcción, en sus aspectos puramente técnicos, sanitarios, de seguridad, relaciones de vecindad y servidumbres legales de los que ha sido receptáculo nuestro Código Civil (arts. 550, 551, 571, 587, 589, 590).

QUINTO.- Esta enumeración de posibles contenidos de las Ordenanzas en materia Urbanística no quiere decir que se formule como «*numerus clausus*», sino a título ilustrativo, lo que permite considerar que el contenido de los preceptos en entredicho de la referida Ordenanza quedan comprendidos dentro del ámbito del poder ordinamental municipal, en principio, sin perjuicio de la necesidad de profundizar en el examen de los detalles de la regulación, para constatar si los mismos exceden o no de la competencia del Ayuntamiento y de la Consejería de la Generalidad.

SEXTO.- En esta labor analítica es preciso diferenciar el precepto del n.º 5 del art. 30 de la repetida Ordenanza, de los restantes aquí impugnados (n.º 6 y 7 del mismo art. 30 y n.º 1 y 2 del art. 36).

Pues bien, por lo que se refiere al primero de ellos (n.º 5 del art. 30) el leit motiv que lo genera no es el de entrar y tomar partido a favor o en contra de un determinado grupo profesional, sino el de evitar, en lo posible, eventuales fraudes fiscales, pensando en las tasas por prestación de servicios, que el Ayuntamiento tiene derecho a percibir, por el otorgamiento de licencias de construcción; para lo cual, se ha pensado razonablemente, como punto de referencia más idóneo, entre otros imaginables, y como medio de poder calcular la base sobre la que aplicar el tipo impositivo de la exacción, en la fórmula de que el Proyecto técnico, que ha de acompañar a la solicitud de licencia, incluya un presupuesto desglosado por partidas de los trabajos a ejecutar, basados en los precios de ejecución material, y como mínimo, en las bases de tarificación de los Colegios de .....

SEPTIMO.- Hay otro precepto, entre los combatidos en el recurso -el n.º 1. del art.36- irreprochable, una vez eliminado el inciso al que nos referimos al principio por el Tribunal de la Territorial («... y con la intervención obligatoria de Aparejador o Arquitecto técnico...»), ya que el resto de la norma se limita a establecer que las obras e instalaciones deberán ejecutarse de acuerdo con el contenido implícito y explícito y condiciones especiales de la licencia otorgada a tal efecto, con estricta sujeción a las disposiciones facultativa de persona legalmente autorizada (aquí el inciso antes transcrito), de conformidad con las disposiciones que regulan las facultades y competencias de los referidos profesionales.

OCTAVO.- *Es claro que el ordenar que la ejecución de las obras se sujeten a los términos de la licencia, partiendo de la presunción de legalidad de la misma, es pura ortodoxia, como se desprende de lo prescrito en los arts. 184 y 185 de la vigente Ley del Suelo; como es pura ortodoxia el exigir que las obras se realicen con estricta sujeción a las normas urbanísticas y ordenanzas, bajo la dirección facultativa de persona legalmente autorizada, de conformidad con las disposiciones que regulan las facultades y competencias de los referidos profesionales, lo que equivale a una norma abstracta -nos referimos a esta parte última- que en sí nada prejuzga por ser norma de remisión.*

NOVENO.- *El resto de los preceptos recurridos aquí -los números 6 y 7 del art. 30 y el n.º 2 del 36- son también conforme a derecho, como ya ha declarado la Sala de Barcelona, al señalar como técnicos idóneos para suscribir esta clase de proyectos a los...., ya que hace la salvedad de la competencia de los ..... en las instalaciones industriales, distinguiendo la competencia de estos últimos según la potencia de la maquinaria, repitiendo la misma directriz en materias de ejecuciones de obras.*

DECIMO.- *Los propios términos de las normas combatidas evidencian la respetuosidad de la Ordenanza con la legislación estatal sobre competencias de los cuerpos profesionales de que se trata, al referirse a «...los términos determinados por los respectivos Colegios profesionales» (art. 30.6) y al reconocer competencia a los ...., tanto para redactar Proyectos de instalación industrial, (art. 30.7), como para la construcción de naves o almacenes industriales (art. 36.2). Aparte de que, digan lo que digan estas Ordenanzas, queda completamente al margen de las mismas las competencias específicas de estos técnicos en el que se refiere a las instalaciones propiamente industriales. Quedan a salvo, pues, las competencias de los técnicos del Colegio accionante, **por los términos en que están redactadas las Ordenanzas en cuestión, por lo que no contradicen, ni la doctrina de esta Sala, ni el conjunto de la legislación sobre los distintos órdenes profesionales, ya que si alguna contradicción puede existir, no es entre estas Ordenanzas y el Ordenamiento de los Cuerpos de ...., sino entre los distintos Ordenamientos de los diversos cuerpos de Arquitectura e Ingeniería, entre los que existen intereses tan enfrentados que, hasta ahora, no se ha producido una legislación capaz de clarificar de una vez por todas el problema.***

Les ordenances municipals poden fixar els professionals que hauran de signar els documents, però sempre dins els marges de la normativa superior i la jurisprudència que se'n derivi, la qual és sempre canviant i pot plantejar problemes quan l'ordenança, que no es modifica de manera paral·lela a la jurisprudència i pot quedar desfasada en un termini molt breu.

2.2.2.- Responsabilitat de l'Administració

Segons l'article 159 de la Llei 8/1987, de 15 d'abril, llei municipal i de règim local de Catalunya.

“Els ens locals responen directament dels danys i els perjudicis causats als particulars en llurs béns i drets com a conseqüència del funcionament dels serveis públics o de l'actuació de llurs autoritats, funcionaris o agents, en els termes establerts en la legislació general sobre responsabilitat administrativa”

El Decret legislatiu 2/2003, de 28 d'abril, aprova el text refós de la llei municipal i de règim local de Catalunya

“Article 174.- Responsabilitat patrimonial.

Els ens locals responen directament dels danys i els perjudicis causats als particulars en llurs béns i drets com a conseqüència del funcionament dels serveis públics o de l'actuació de llurs autoritats, funcionaris o agents, en els termes establerts per la legislació general sobre responsabilitat administrativa”.

En els mateixos termes s'expressa l'article 54 de la Llei reguladora de les bases de règim local, llei 7/1985, de 2 d'abril.

Els articles 139 i següents de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, especifiquen aquesta responsabilitat. I en concret.

CAPITULO II

Responsabilidad de las autoridades y personal al servicio de las Administraciones públicas

Artículo 145.Exigencia de la responsabilidad patrimonial de las autoridades y personal al servicio de las Administraciones Públicas.

1. Para hacer efectiva la responsabilidad patrimonial a que se refiere el Capítulo I de este Título, (que es refiere a la responsabilidad patrimonial de las administraciones públicas) los particulares exigirán directamente a la Administración pública correspondiente las indemnizaciones por los daños y perjuicios causados por las autoridades y personal a su servicio.

2. La Administración correspondiente, cuando hubiere indemnizado a los lesionados, exigirá de oficio de sus autoridades y demás personal a su servicio la responsabilidad en que hubieran incurrido por dolo, o culpa o negligencia graves, previa instrucción del procedimiento que reglamentariamente se establezca.

Para la exigencia de dicha responsabilidad se ponderarán, entre otros, los siguientes criterios: el resultado dañoso producido, la existencia o no de intencionalidad, la responsabilidad profesional del personal al servicio de las Administraciones públicas y su relación con la producción del resultado dañoso.

3. Asimismo, la Administración instruirá igual procedimiento a las autoridades y demás personal a su servicio por los daños y perjuicios causados en sus bienes o derechos cuando hubiera concurrido dolo, o culpa o negligencia graves.

4. La resolución declaratoria de responsabilidad pondrá fin a la vía administrativa.

5. Lo dispuesto en los párrafos anteriores, se entenderá sin perjuicio de pasar, si procede, el tanto de culpa a los Tribunales competentes.

Artículo 146. Responsabilidad penal.

1. La responsabilidad penal del personal al servicio de las Administraciones públicas, así como la responsabilidad civil derivada del delito se exigirá de acuerdo con lo previsto en la legislación correspondiente.

2. La exigencia de responsabilidad penal del personal al servicio de las Administraciones públicas no suspenderá los procedimientos de reconocimiento de responsabilidad patrimonial que se instruyan, salvo que la determinación de los hechos en el orden jurisdiccional penal sea necesaria para la fijación de la responsabilidad patrimonial.

Aquesta responsabilitat de l'Administració es desenvolupa en el Reglament dels procediments de les administracions públiques en matèria de responsabilitat, Reial decret 429/1993, de 26 de març.

Als efectes de la possible reclamació als funcionaris que hagin produït el fet que dóna lloc a la responsabilitat administrativa.

CAPITULO V

Responsabilidad patrimonial de autoridades y personal al servicio de las Administraciones Públicas

Artículo 19.- Responsabilidad por daños y perjuicios causados a los particulares

Los particulares exigirán directamente a la Administración pública correspondiente las indemnizaciones por los daños y perjuicios causados por las autoridades y el personal a su servicio, de conformidad con lo previsto en el artículo 145 de la Ley de Régimen Jurídico de las Administraciones Públicas y del Procedimiento Administrativo Común.

Satisfecha la indemnización, la Administración correspondiente podrá exigir de sus autoridades y demás personal a su servicio la responsabilidad en que hubieran incurrido por dolo, culpa o negligencia grave, previa la instrucción del procedimiento regulado en el artículo 21 de este Reglamento.

Artículo 20.- Responsabilidad por daños y perjuicios causados a las Administraciones públicas.

1. La Administración pública correspondiente podrá exigir de oficio de sus autoridades y demás personal a su servicio la responsabilidad en que hubieran incurrido por los daños y perjuicios causados a la misma mediando dolo, culpa o negligencia grave, de conformidad con lo previsto en los artículos 145 y 146 de la Ley de Régimen Jurídico de las Administraciones Públicas y del Procedimiento Administrativo Común, siguiendo el procedimiento previsto en el artículo 21 de este Reglamento.

2. Cuando los daños o perjuicios a que se refiere el anterior apartado fueran originados por acciones u omisiones de las autoridades o funcionarios al servicio de las Administraciones públicas constitutivos de responsabilidad contable, será de aplicación lo previsto en los artículos 140 y siguientes del Texto Refundido de la Ley General Presupuestaria, aprobado por Real Decreto Legislativo 1091/1988, de 23 de septiembre, o las normas sobre la materia que resulten de respectiva aplicación al resto de las Administraciones públicas, así como las previsiones contenidas en la Ley Orgánica 2/1982, de 12 de mayo, del Tribunal de Cuentas, y Ley 7/1988, de 5 de abril), de funcionamiento de dicho Tribunal.

En el ámbito de la Administración General del Estado se aplicará, en su caso, el procedimiento regulado en el Real Decreto 700/1988, de 1 de julio.

Artículo 21. Procedimiento para la exigencia de responsabilidad patrimonial a las autoridades y personal al servicio de las Administraciones públicas.

1. Para la exigencia de responsabilidad patrimonial a las autoridades y personal al servicio de las Administraciones públicas, el órgano competente acordará la iniciación del procedimiento, notificando dicho acuerdo a los interesados, con indicación de los motivos del mismo, y concediéndoles un plazo de quince días para que aporten cuantos documentos, informaciones y pruebas estimen convenientes.

2. En todo caso, se solicitará informe al servicio en cuyo funcionamiento se haya ocasionado la presunta lesión indemnizable.

3. En el plazo de quince días se practicarán cuantas pruebas hayan sido admitidas y cualesquiera otras que el órgano competente estime oportunas.

4. Instruido el procedimiento, e inmediatamente antes de redactar la propuesta de resolución, se pondrá aquél de manifiesto al interesado, concediéndole un plazo de diez días para que formule las alegaciones que estime convenientes.

5. Concluido el trámite de audiencia, la propuesta de resolución será formulada en un plazo máximo de cinco días.

6. El órgano competente resolverá en el plazo máximo de cinco días.

Un supòsit en que un Col·legi professional d'un tècnic a qui l'Administració no havia acceptat un projecte per manca d'atribucions va aconseguir demostrar la seva competència i va reclamar a l'Administració els perjudicis soferts, va donar lloc a la sentència del Tribunal Suprem de 30 de juliol de 1992 (previ a la normativa actual)

FUNDAMENTOS DE DERECHO

«**PRIMERO.**- El objeto del presente recurso contencioso-administrativo promovido por el Colegio Oficial de Aparejadores y Arquitectos Técnicos de ... se contrae al ejercicio de una pretensión anulatoria de la Resolución del señor Alcalde del Ayuntamiento de .... de fecha 24-12-1987 y de la Resolución de fecha 30-3-1988 desestimatoria del recurso de reposición por los que se denegó licencia de obras destinada a la habilitación de una planta baja para convertirla en garage con apertura del portal de acceso, en un edificio sito en el núm. 24 de la calle....., hasta que el proyecto fuera elaborado por un Técnico Superior.

La sentència reconeix les atribucions de l'arquitecte tècnic per a l'actuació en concret i determina sobre la responsabilitat de l'administració.

QUINTO.- Como petición accesoria se solicita la indemnización de los daños y perjuicios causados al técnico firmante del proyecto, toda vez que aparece demostrado que el Ayuntamiento se excedió en su competencia al exigir para el otorgamiento de la licencia solicitada la concurrencia de otro profesional pues el que suscribía el proyecto no estaba facultado para ello, lo que comporta una lesión en los bienes de dicho facultativo que procedió a devolver a su cliente don Martí C. B. las 50.000 pesetas que había percibido en concepto de honorarios del contrato de arrendamiento de obra que había ejecutado, lo que implica la existencia de responsabilidad patrimonial de la Administración, por el evidente nexo causal entre aquella actividad y el perjuicio inferido. El art. 106 de la Constitución, que introduce el principio de responsabilidad objetiva, si se acredita como requisito previo, que el daño que se imputa al órgano administrativo es consecuencia del funcionamiento de los servicios públicos, en concordancia con la responsabilidad directa contenida en el art. 40 de la Ley de Régimen Jurídico de la Administración del Estado de 26-7-1957 y, de forma específica, el art. 54 de la Ley de 2-4-1985, reguladora de las Bases de Régimen Local que establece la responsabilidad Patrimonial de la Administración por las lesiones que causen daños efectivos a los particulares en sus bienes y derechos como consecuencia del funcionamiento de los servicios públicos o de la actuación de sus autoridades, funcionarios o agentes, es decir, que **procederá la acción indemnizatoria cuando se acredite la realidad de los daños (pérdida del precio de un arrendamiento de obras) y que entre ese perjuicio y la actividad administrativa cuya indemnización se reclama ha existido la necesaria conexión causal, por todo lo cual debe igualmente prosperar el recurso en el meritado extremo.**

En quan a la possible responsabilitat del funcionari per via directa cal destacar la sentència de l'Audiència Provincial de la Rioja de 1 de setembre de 1998 com una de les més clares de la seva inexistència.

2.2.3.- Fundamentos del Derecho

PRIMERO.- *La sentencia dictada por el Juzgado de Primera Instancia desestima la demanda interpuesta por don ... y doña ....., recurrentes en esta instancia, al apreciar la concurrencia de la excepción de falta de jurisdicción opuesta por los demandados. La resolución recurrida justifica este pronunciamiento en la condición de funcionarios públicos de los dos demandados (director y jefe de actividades, respectivamente, de un Instituto) contra quienes se ha dirigido la acción civil, relacionada con su conducta en la organización de una actividad extra escolar, que en la sentencia de instancia se considera como integrante del Servicio Público Educativo, justificando con ello la declaración tendente a considerar que contra quien debió dirigirse la demanda era contra la propia Administración Pública y ante los Tribunales del orden jurisdiccional Contencioso-Administrativo.*

En términos generales, no puede discreparse con este planteamiento que, en lo referente a la competencia del orden jurisdiccional Contencioso-Administrativo para el conocimiento de las reclamaciones formuladas contra la Administración Pública, coincide con un criterio estrictamente seguido por este Tribunal en los procedimientos y reclamaciones iniciados con posterioridad a la vigencia de la Ley 30/1992. Así, en la Sentencia de esta Sala, de fecha 1 junio 1998, se analizaba, una vez más, esta problemática, relativa a la determinación de la jurisdicción competente para el conocimiento de las acciones de resarcimiento de daños y perjuicios, en general cuando se causan por culpa extracontractual y son dirigidas contra la Administración Pública. El planteamiento de estas cuestiones en sede de la jurisdicción civil ha venido siendo resuelto por la doctrina del Tribunal Supremo con disparidad de criterios, si bien puede observarse una tendencia mayoritaria, a defender la competencia del orden jurisdiccional civil, por su propia fuerza atractiva cuando junto con la Administración aparece como demandada o responsable una persona física; también por su propio carácter de orden residual, disponiendo el artículo 9.2 de la Ley Orgánica del Poder Judicial que «los Tribunales y Juzgados del orden civil conocerán, además de las materias que les son propias, de todas aquellas que no estén atribuidas a otro orden jurisdiccional»; en último término, por razones de justicia material y para evitar un indeseado peregrinaje judicial al que puede verse forzado el particular perjudicado en demanda de resarcimiento.

Lo hasta ahora expuesto, resulta concorde con lo que ha venido siendo doctrina de la Sala Primera del Tribunal Supremo (Sentencias de 9 marzo 1983, 7 abril 1989, 18 septiembre 1987, 23 noviembre 1990 y 20 septiembre 1993) que ha aceptado la competencia del orden jurisdiccional civil para conocer de reclamaciones contra la Administración, fundadas en conductas ilícitas, de falta de diligencia o negligencia de sus dependientes, constitutivas por lo tanto de actuaciones extra administrativas, desconectadas del servicio público. Estos planteamientos que normalmente se han venido fundando en la dualidad admitida por el contenido de los artículos 40 y 41 de la Ley de Régimen Jurídico de 1957, difícilmente pueden mantenerse en el momento presente en el que existe una importante tendencia legislativa dirigida a excluir la posibilidad consistente en que ante la vía civil se exija cualquier género de responsabilidad a la Administración Pública. Esta nueva tendencia viene determinada por la vigencia de la Ley 30/1992, de 26 noviembre sobre Régimen Jurídico de las Administraciones Públicas y del Procedimiento Administrativo Común -arts. 139 y 144-, así como el Reglamento de los procedimientos de las Administraciones Públicas en materia de responsabilidad Patrimonial, aprobado por RD 429/1993 recogiéndose en su Preámbulo una declaración incontestable que disipa cualquier duda interpretativa. Esta progresión legislativa, que ha ido pesando en las decisiones de los órganos judiciales, tiene su colofón en la nueva Ley reguladora de la Jurisdicción Contencioso-Administrativa y en la modificación del artículo 9 de la Ley Orgánica del Poder Judicial que permite alterar todo este planteamiento, reconduciendo, incluso, las reclamaciones contra particulares ante la propia jurisdicción contencioso-administrativa en los supuestos legalmente previstos.

En consecuencia, una vez promulgada la Ley 30/1992, las reclamaciones patrimoniales de los particulares contra una Administración Pública deben resolverse en vía administrativa, no procediendo por ello recurso al orden jurisdiccional civil. Por otra parte, la evolución de la doctrina jurisprudencial resulta patente, y así se pronuncia la Sala Primera de nuestro Tribunal Supremo que en una reciente Sentencia de 3 marzo 1998 ha declarado que «después de la supresión del párrafo quinto del artículo 1903 del Código Civil por la Ley 1/1991 y la publicación de la reseñada Ley 30/1992, es evidente un cambio del panorama competencial, con la tendencia en la nueva legislación, de conformidad con el espíritu imperante en las pautas administrativas recién dictadas y en el artículo 215 del Tratado constitutivo de la Comunidad Europea, de concentrar las reclamaciones contra la Administración en la Jurisdicción Contencioso-Administrativa».

SEGUNDO.- Sin embargo, con este planteamiento no se resuelve la problemática generada en el presente caso que cuenta con la particularidad de dirigirse la acción de resarcimiento contra dos funcionarios públicos, pero no de manera expresa y directa contra la Administración Pública. Por ello, aun manteniendo todo lo anteriormente argumentado sobre la naturaleza y el cauce procesal adecuado para exigir una reparación material a un ente público, el debate procesal ha de plantearse desde una perspectiva distinta y lo que ciertamente debe razonarse en la resolución del proceso es una cuestión ciertamente distinta: la responsabilidad del funcionario público como persona física frente al particular lesionado.

Así, en el sistema vigente, resulta evidente la existencia de una responsabilidad directa del funcionario frente al Estado (artículo 145.3 LRJAE)), una responsabilidad indirecta del funcionario frente al Estado en vía de regreso, pero no resulta ya tan manifiesta y es más opinable la responsabilidad directa del funcionario frente al particular lesionado. Históricamente, esta coyuntura no admitía discusión, dada la general aplicación del artículo 1902 del Código Civil, e incluso el texto del artículo 1903, párrafo quinto, ya derogado del que se desprendía una concepción limitada de la responsabilidad patrimonial de la Administración Pública respecto de los actos de sus dependientes; también la existencia de normas específicas (Ley de Maura de 5 abril 1904) que daba cobertura a este tipo de situaciones cuando el funcionario cometía una infracción de ley.

El dilema que se plantea en la situación legal vigente estriba en que a partir de la vigencia de la Ley 30/1992 y con la redacción del artículo 145, en el que se apoya la defensa de los demandados, puede considerarse que el legislador, al decir que «...los particulares exigirán directamente a la Administración Pública correspondiente las indemnizaciones ...», está excluyendo cualquier posibilidad de acción directa contra el funcionario. Sin embargo, la rotundidad de este precepto, que ya quiebra ante la existencia de campos de responsabilidad, como la civil derivada del delito que sin paliativos admite el nuevo Código Penal de 1995, también se debilita en la propia Ley de Régimen Jurídico, cuyo artículo 146.1 establece que «La responsabilidad civil y penal del personal al servicio de las Administraciones Públicas se exigirá de acuerdo con lo previsto en la legislación correspondiente».

Pese a la falta de alguna precisión terminológica en los conceptos de responsabilidad que se manejan, la remisión a la legislación correspondiente nos envía al Real Decreto 429/1993, de 26 marzo, cuyo artículo 1, en su párrafo primero, especifica que «La responsabilidad patrimonial de las Administraciones Públicas y la de sus autoridades y demás personal a su servicio se hará efectiva de acuerdo con las previsiones de la Ley de Régimen Jurídico de las Administraciones Públicas y del Procedimiento Administrativo Común y con los procedimientos establecidos en este Reglamento»; habida cuenta que esta disposición recoge el tono imperativo del artículo 145, sin que en sus restantes preceptos haga referencia a la posibilidad discutida, exigencia de responsabilidad civil directa del funcionario público, ni a los procedimientos a seguir en estos casos, puesto que nada se contempla en su Capítulo V, destinado a regular la « responsabilidad patrimonial de las autoridades y personal al servicio de las Administraciones Públicas», ha de considerarse que este planteamiento resulta ya insostenible, como también se expresa en el artículo 19 del Real Decreto, en cuyo texto se expresa que «Los particulares exigirán directamente a la Administración Pública correspondiente las indemnizaciones por los daños y perjuicios causados por las autoridades y el personal a su servicio, de conformidad con lo previsto en el art. 145 de la Ley de Régimen Jurídico de las Administraciones Públicas y del Procedimiento Administrativo Común».

Ante esta situación la posibilidad de acudir en la vía civil contra el funcionario público, invocando el principio general de responsabilidad extracontractual, resulta inviable; aunque esta postura continúa siendo defendida por importantes sectores doctrinales y también en algunos precedentes judiciales. No obstante, casi con seguridad este debate se cerrará con la vigencia de la nueva Ley reguladora de la Jurisdicción Contencioso-Administrativa y con la reforma introducida en el artículo 9.4 de la Ley Orgánica del Poder Judicial, por LO 6/1998, de 13 julio, en el que se atribuye al orden contencioso-administrativo el conocimiento de las pretensiones que se deduzcan en relación con la responsabilidad patrimonial de las Administraciones Públicas y del personal a su servicio, cualquiera que sea la naturaleza de la actividad o el tipo de relación de que se derive. Finalmente, a fines interpretativos, resulta de interés la redacción del último párrafo del preámbulo de la invocada Ley Orgánica, donde no se contempla a los servidores públicos como sujetos particulares, remitiendo a la Ley 30/1992 para exigir responsabilidad a quienes se encuentran al servicio de los poderes públicos.

TERCERO.- Dado que en el presente supuesto se acciona contra los demandados, personas físicas, pero en su condición de funcionarios públicos y por actuaciones relacionadas con el servicio público que prestan, ha de exigirse su responsabilidad por el cauce expuesto, debiendo formular su reclamación el interesado frente a la Administración Pública, y por el cauce expresamente previsto. El hecho de haberse causado el perjuicio con motivo de la organización de una actividad extra escolar, no desvirtúa la existencia del vínculo anterior; al respecto ha de observarse que la responsabilidad exigida a uno de los demandados, director del Instituto, deriva directamente del propio cargo que ostenta y de los deberes que genera, en tanto que al otro demandado, organizador del viaje, se le exige responsabilidad por una actuación que realizó como jefe del Departamento de Actividades Extraescolares, como funcionario al servicio de los poderes públicos, con independencia de la naturaleza de la actividad prevista.

No és pot reclamar directament contra el funcionari, només s'és responsable per repercussió posterior de l'Administració, si s'escau.

2.3.- LES LLICÈNCIES ATORGADES EN BASE A PROJECTES SIGNATS PER TÈCNICS NO COMPETENTS

La jurisprudència ha declarat la nul·litat d'aquestes llicències per no haver estat signades per tècnic competent, requerint se subsani mitjançant nova documentació tècnica.

Sentència del Tribunal Suprem de 30 d'octubre de 1999

«... se concedía licencia de construcción de 38 naves a "Promociones Ben, SA" y entrando a conocer del fondo del asunto, se estiman los recursos interpuestos, al ser contraria al ordenamiento jurídico la licencia de construcción concedida el día 10 de julio de 1991 a "Promociones Ben, SA", para la construcción de 38 naves, y en su consecuencia se declara la nulidad de la licencia concedida, por falta de competencia del Arquitecto Técnico que firmó el proyecto básico que sirvió de base a la concesión de tal licencia, debiéndose requerir por el Ayuntamiento demandado a la propietaria "Promociones Ben, SA", para que proceda a la presentación del nuevo proyecto básico firmado por técnico competente, y en su caso, para que en el plazo de dos meses proceda a instar el expediente de legalización de las obras que se hayan podido ejecutar en base a la licencia concedida y que se anula...».

Sentència del Tribunal Suprem de 17 de juliol de 2000

PRIMERO La sentencia recurrida, contiene la parte dispositiva del siguiente tenor: «Fallamos: Se estima en todas sus partes el recurso contencioso-administrativo interpuesto por el Colegio Oficial de Arquitectos de Madrid, en su sección de Burgos, ...por la que se solicitaba se declarase la nulidad de la licencia municipal de obras concedida, para la construcción de una nave industrial adosada a la Fábrica Gromber y otras sitas en terrenos próximos a la mencionada fábrica y a espaldas de la misma, según proyecto redactado por el Aparejador don José Antonio G. G., por ser la resolución recurrida contraria al Ordenamiento Jurídico, por lo que **procede declarar la nulidad del acto recurrido, así como de la licencia de obras concedida para la construcción de las naves que nos ocupa, al estar redactado el proyecto técnico por un Arquitecto Técnico y no por un Arquitecto Superior, ...**, y en su caso, para que en el plazo de dos meses proceda a instar el expediente de legalización de las obras que se hayan podido ejecutar.

El Tribunal confirma la sentencia recorreguda i confirma la nul·litat.

2.3.1.- Conclusions

- **Existeix obligació de l'Administració de comprovar la idoneïtat dels professionals que signen els projectes, sense que aquesta obligació es pugui substituir pel visat col·legial.**
- Les ordenances municipals poden regular els professionals competents per a les actuacions, sempre d'acord amb la normativa i la jurisprudència.
- Existeix responsabilitat de l'Administració per les lesions que els particulars sofreixen en qualsevol dels seus béns i drets sempre que la lesió sigui conseqüència del funcionament normal o anormal dels serveis públics, fora els casos de força major o de danys que el particular tingui el deure de suportar d'acord amb la Llei.
- Les actuacions s'han de dirigir contra l'Administració, no contra els seus funcionaris.
- L'Administració podrà repetir, si escau, contra les autoritats i el personal al seu servei la responsabilitat en que incorrin en casos de dol, culpa o negligència greu.